

یه که مین مالپه‌ری کوردی تایبته به پرسیار و وه‌لامی شهرعی

په‌یوه‌ندی ناشه‌رعی

نیوان کوران و کچان

هۆکاره‌کانی ، شوینه‌واره‌کانی ، چاره‌سه‌ره‌کانی

وه‌رگیڕانی

ستافی مالپه‌ری به‌هه‌شت و وه‌لامه‌کان

ba8.org - walamakan.com

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى
آله وصحبه ومن والاه... وبعد:

خوشکی موسولمان گهر له جوانی ئیسلام ورد
بیته وه ، وهه روه ها له ئامانج وهه ده فه کانی ، تهوا
ده گه یت بهو حه قیقه ته ی که خودای گه وره خیر
وفه زل وخوشگوزهرانی دونیا و دواروژی دهوی
له به نده کانی ته وهش له په پیره و کردنی ئاینه که ی .

یه کیک له گرنه گترین ئامانجه کانی
ئیسلام: پاراستنی عیرز وناموسه وناوبانگه ، و
له پشته ئه م ئامانجه گه وره یه وه کومه لیک
حوکمی شهرعی حه شار دراون که هه موویان

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

ئامانجیان پاراستن وپاریزگاری کړنه له خیزان ، و
نه وه ، وپاک کړنه وهی کومه لگا له شتی بی نرخ ،
ونه خوښی ، وناپاکي ، و له پیش هه موو شیان هه
پاراستنی عیرز و ناو و ناوبانگ له له که دار کړدن .

وه له پیناو پاراستنی عیرز و ناموسدا نهو
نه حکامانه دهن به دوو به شه وه :

به شی به که م: ریگری کړدن له پروودانی
داوین پیسی به هه موو جوړه کانی هه و گرتنی
هه موو ریگایه ک که سه رده کیشتی بوی ، خوی
په روه ردگار زینای هه رام کړدووه و پیش نه وه ش
نه زهر وته ماشا کړدن هه رامیشی هه رام کړدووه

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كوران و كچان

كەھۆكارىكى سەرەككە بۆ زىنا و داوین پىسى ،
وفەرمانى كىدوۋە دەنگ نىزم بىرئىتەۋە ، وئافىرەت
خۆى داپۆشئىت و سىفور نەبئىت و جگە لەم
ھۆكارانەش كەدەبنە ھۆكارى فەحىشە گەۋرەكە.

بەشى دوۋەم: زەۋاج كىردن و ھاندان بۆ
داوین پاكى و ئاسانكارى كىردن بۆ ھەركەسىك
كەدەبەۋىت داوین پاك بئىت.

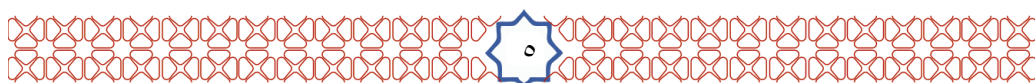
وہ گەر لەھەقىقەتى " پەيوەندى نەشەرى "
بىكۆلىتەۋە بۆت دەردەكەۋىت ئەم كارە رىگایەكە
بۆ لەكەدار كىردنى عىرز و شەرەف ، ئەو عىرزەى
كە پاراستنى يەككە لەئامانجە گەۋرەكانى

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

شهریعه تی ئیسلام ، و گهر له بهر نه وه نه بوايه
زور له نه حکامی شهرعی دانه ده نران که هه موویان
خزمه تی پاراستنی عیرز ده که ن . بویه تی بفکره .

جا خراب به کارهینانی موبایل و توره
کومه لایه تیه کان هه نگاو یکه له هه نگاوه کانی
شهیتان که مروف به ره و فاحیشه و له نیو چون
ده بات ، خوی په روه ردگار فهرموویه تی : ((يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ)) النور ۲۱

واته : نهی باوه رداران ئیوه شوینی هه نگاو و
نه خشه و پیلان و ریچکه و کرده وهی شهیتان

په یوه نډی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

مه که ون ، چونکه هر که سیک شوین هه نگو و
گومان و پیلان و ریچکه ی شهیتان بکه ویت ئه و
به دنیایی شهیتان فرمان ئه کات به به دره وشتی و
خرابه کاری و تاوان.

* * * * *

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كورپان وكچان

ھۆكەرەكانى دروست بونى

پەيوەندى نەشەرى

يەكەم : نەشەرەزايى و نەزانىنى بەھوكمى

پەيوەندى نەشەرى:

شاراۋە نى يە لاي ھەموو ئافرەتتىكى
موسولمانى عاقل كە ھوكمى پەيوەندى نەشەرى
چى يە لەشەرە دا ، ئەو پەيوەندى نەشەرى
يەككىن لەگەرەترىن ھۆكەرى ھىنانى فەساد
وبلاۋبونەۋەى فاحىشە وبەدرەۋشتى ؛ چۈنكە
پەيوەندى نەشەرى جا لە رىگەى مۆبايلەۋە بى
يان تۆرە كۆمەلەتەكان رىگە خوشكەرە بۆ

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كورپان و كچان

تەنھا بوونەوھى كەسانى فاسق لەگەل كچانى
موسولماندا لەھەركاتىكدا بىت ، وچاودىرى مروقى
تېپەراندوۋە ، ھاوشىۋەى دايك وباوك وعامى
خەلك.

شىخ بىكر أبو زىد دەلىت: من وا گومانم
دەبرد گىچەلى زارەكى نەخوشىيەكە زەمان
تېدەپەرئىت ، بەلام كاتىكم زانى گلەيى لەدواى
گلەيى دەكرىت ئەوھش بەھۆى كارى ھەندى
كەسى ھىچ وپوچەوھە كەشوين ناموسى
موسولمانان دەكەون لەنيو مالى خوياندا و ،
پەيوەندىان پىۋە دەكەن وگىچەلىان پى دەكەن ،

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

وکارىكى زۆر ناشىرىنە كاتى كەسانىكى نەفس
نزم تەلەفۇن بۆ مالان دەكەن ونەبوونى باوك وبرا
لەمالدا دەقۆزنەوہ ، بىگومان ئەو جۆرہ پەيوەندىانە
بەخەلۋەى حەرام ئەژمار دەكرىت ، وپىشەوا
بوخارى وموسليم رىوايەتيان كىردوۋە پىغەمبەر
صلى اللہ علیہ وسلم فەرموۋىەتى: "إياكم والدخول
على النساء"

واتە: ئاممان لەچونە لای ئافرەتان .

مەبەست لىي ئافرەتى نامەحرەمە، ئەو كارە
سویند بەخوا حەرامە حەرامە ، وتاوانە ،
وبكەرەكەى شىاۋى سزايە ، ترسى ئەوہى لىي

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

ده کریت سزایه کی بو سهر دابه ریت ئا بروی به ریت
، ویه کییک لهو قسانه ی که ده دریته پال ئیامی
شافعی ره حمه تی خوی لی بیت ئه م شیعره یه :

إن الزنا دین فإن أقرضته * کان الوفا من أهل بیت فاعلم
واته: زینا قهرزه وگهر ئه و قهرزه ت کرد ..
ئه وازانه کهس وکاره که ت دهیده نه وه !

په ناده گرین له ئا برو چوون وسهر شووری
کهسانی دۆزه خی .

ئایا چوون گیچهل یه کییک نابیت له ههره
حه رامکراوه کان ، له کاتییکدا هوکاره بو داروخانی
خیزان گه لیکی به ناوبانگ و داوین پاک ، و

په یوه ندى ناشه رعى نیوان کوران وکچان

بومه له رزه یه قه لای به هیږ له نیو ده بات ، وخیزان
ونه وه ونه سه ب ته دمیر ده کات ، و ناو و ناوبانگ
له که دار ده کات ، وجلی سه رشوړی وزه لیلی
ده کاته بهر ته وانه ی توشی دهن ، دواى ته وه ی
زور به عیزهت و به ناو بانگ و سه ربه رز بوون .

وه هه رکه سیک بکو لیت ته وه له دهره نجامه کانی
گیچهل که چهند روداوی نه خوازراوی به دواى
خویدا هیناوه ، دلته نگ ده بیت بو حالى کچی
موسولمانان ، وتیده گا له وه ی گیچهل کردن پیان
له ریځای موبایله وه ، کاریکی ترسناکه
وسهرده کیشتیت بو له که دار کردنی ناموسی خویان
وکه س وکاریان وکومه لکا به گشتی ، بویه دهبی

په یوه ندى ناشه رى نىوان كوران وكچان

موسولمان زور هوښيار بيت وئاگادارى موبایل
وبه کارهینانی بیت له لایه ن کچ وخوشکیه وه!!

خوشکی موسولمان گهر تو گومانت ههیه
له حه رامیه تی قسه کردن به موبایل له گه ل پیاوانی
نامه حرم دا ئه واهم ئایه ته پیروزه ورد به ره وه:

((وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْنَىٰ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ

سَبِيلًا)). (الإسراء ۳۲) واته: وه ئیوه نزیکی زینا
مه که ونه وه وه پیشه کیه کانی زینا هه مووی
حه رامه ، به دلنیا یی ئه مه تاوانی کی بیژنراوه وه
خراپترین ریگایه له بهر ئه وه ی به ره و دوزه ختان
ئه بات.

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

خوای په روه ردگار ریگری کردووه له نزیک
بوونه وهی زیناش له ترسی توش بوون وتیکه وتنی،
و گومانی تیدا نی یه گیچهل وگفتو گوی موبایل
ریخو شکاری زینایه ، چونکه سهرده کیشی بو قسه
وگفتو گوی ناشه رعی ومه وعید وگه یشتن به یه ک
..هتد ... "

شاعیر راستی گوتووه کاتی ده لیت:

نظرة فابتسامة فسلام * فکلام فموعد فلقاء

واته: ته ماشا کردن دواتر پیکه نین پاشان

سه لام ..ئه وجا قسه کردن له دوای ئه وه مه عید

پاشان گه یشتن به یه ک!

په یوه ندى ناشه رى نیوان کوران وکچان

وه خواى په روه ردگار فهرموو یه تی:

((وَلَا يَضُرُّنَا بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ

زِينَتِهِنَّ)) النور: ۳۱،

واته: وه با پيان نه دهن به زه ویداو ئه وه ی که
شاردوو یانه ته وه له دهنګی خه لخاله که یان یان
دهنګی پیل او وه که یان با دهر نه که ویت و سهر نه جی
پیاو رانه کیشن، وه بون له خودانیش ده گریته وه له
کاتی چونه دهر وه له مال (که ئافره تانی
سهر ده می نه فامی و ابوونه و پیشه ی ئه وان بو وه).

جا گهر خودا ریگری کردیت له ئافره تانی
موسولمان پیان به قوه ت بدن به ئه رزدا نه بادا

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

دەنگى خەلخال ۋەئەۋەى لەپىياندايە سەرنجى پياۋان
بەلاى خۆى رابكىشىت وسەر بىكىشىت بۆشتى
خراپ ، ئەى چۆن رېڭرى ناكات لەقسە كردن
لەگەل پياۋى نامەحرەم بەتايىبەت قسەى غەرامى
وگالتەو گەپ ..هتد ؟!

خوشكى خۆم بىرى خۆت بىنەۋە ، كە
پەيوەندى ناشەرى ھىچ كات خىر بەرھەم ناھىنىت
، ھەندى لەئافرەتانى موسولمان وا گومانىان دەبرد
لەرېڭەى تەلەفۆن و تۆرە كۆمەلەيەتەكان زەۋاج
دەكەن ، بەلام لەراستى دا سەرگەردان بوون
لەژياندا.

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كوران و كچان

زەواج رېڭايە كە بۇ داوین پاكى و پاراستنى
ناموس ، و پەيوەندى تەلەفون ھۆكارىكە بۇ ھەتك
كردنى جا ئايا چۆن ئافرەتى عاقل شەرەف و
ناموسى خۆى وكەس و كارى دەخاتە ئەو
مامەلەيەو ، بەبيانوى زەواج ، بېگومان ئەمە
سەركىشەكى ديار و پروونە وكەسى ژىر پەناى بۇ
نابات.

يەككە لەو كچانەى كەئالودەى ئەم كارە

بوو بوو دەلييت: سەرەتا تەنھا پەيوەندىەكى سادە

بوو ، دواتر سەرى كىشا بۇ بەسەرھاتى

خۆشەويستى وەھمى ، ئەو واى تىگەياندم

په یوهندی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

خوښمی دهویت ودیته داوام ، جا داوای کرد
بمبینیت ، و من ره تم کرده وه ، هه ره شهی قسه
دابړینی وبچراندنی په یوهندی لی کردم ، منیش لاواز
بووم ، وینه یه کی خوّم له گه لّ نامه یه کدا بو نارد !!

نامه به داوای نامه به رده وام بوو ، داوای لی
کردم له گه لی ده رچم ، ته و جا هه ره شهی لی کرد
به وهی وینه و نامه کان وده نگه کانم بلا و ده کاته وه ،
منیش له گه لی ده رچووم به نیازی ته وهی
به زووترین کات بگه ریّمه وه ، گه پامه وه به لام چوّن
گه پانه وه یه ک گه پانه وهی سه رشوړی و
سه رگه ردانی !

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كوران وكچان

پىم گوت با زەواج بىكەين ، بەگالتە
پىكردنەو پىي گوتىم : من زەواج لەگەل كەسى
داوین پىس ناكەم ..

بۆيە خوشكان پەند وەرگرن ، و ئاممان بەو
قسانە مەخەلەتین گوايە زەواجى سەركەوتوو
پىويستە پىشتەر پەيوەندى خوشەويستى ھەبوويىت
، ھەموو ئەمانە ختوكەى شەيتانى جن و مروڤن ،
وكەسانى لاواز پەناى بۆ دەبەن وھۆكارىكە بۆ
كەوتنە نىو فاحىشەو خراپەكارىەو .

خوشەويستى نىۋان ژن وميرد بەويستى خوا
دیتە دى ھەرچەند پىش زەواج يەكيان نەناسىبى

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

وگفتو گۆيان نە كىردىت ، پاشان خۆشەۋىستى
لەھەموو سەقافەتتىكى كۆن ونویدا لەسەر بىنەماي
رەۋىشت بونىياد دەنرىت ، ھەركات ئافرىت خاۋەنى
دىن ورەۋىشت بوو ئەۋا مىردەكەي بەلكو ھەموو
كەس و كارى خۆشيان دەۋىت .

بۆيە گۆي مەدە بەۋەي ھەندى كەسى
دارۋخاۋ بانگەشەي بۆ دەكەن و دەيچەسپىنن
لەتۈيژىنەۋە كۆمەلەيەتى و دەروونىەكانياندا،
تېيىفكرە و ورد بەرەۋە.

* * * * *

دوۋەم : كەمتەرخەمى لەبەكارهينانى

مۆبايلدا : ئەم ھۆكارە تەنەت ھەندى لە كەسە

مۆلتەزىمە كانىشى گرتۆتەو ، چۈنكە تەنە

و ئەمەدانەو ەى و جورئەت كەردن لە قسە كەردن لە گەل

كەسانى نامەحرەمدا دوور نىيە ئافرەتى موسولمان

بختە داۋى كەسانى فاسقەو ، ھەرچەند نىيە تىشى

چاك بىت ، چۈنكە رەنگە ئەو كەسەى تەلەفۇن

دەكات بەقسەى باق وبرىق بىخەلە تىنىت

وئىستغلالى بكات بەتايەت گەر لەو كەسانە

بىت كەتواناى جولاندنى ھەست وسۆزى

بەرانبەريان ھەيە .

په یوهندی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

بویه خوشکی موسولمان ، ئاگادار به خوت
توشی ئەم فیتنه یه مه که گهر زور زهروړ نه بوویت
، چونکه رهنگه له گه‌ل کهسی یه کهم دا
نه خه له تییت وکهسی سییه م بتخه له تییت ،
به تاییه ت گهر وا پیشان بدات دهیه وی زه واجت
له گه‌ل بکات و بیته داوات.

چه ندان ئافره تی داوین پاک وه لامی
په یوهندیان دایه وه نه ک به مه بهستی گفتو گو
به لکو وه ک په یوه نیه کی ئاسایی به لام توشی
که سانی دروزن بوون ، و به رده وام به م شیوه یه
له گه‌لی دوان تاوه کو که وتنه داوه که وه
وکو تاییه که ی به گه یشتن به یه ک و ئا پروو چوون هات

یه کیځ له کچه کان ده لیت: دایکم له دهره وهی

مال بوو ، و هیچ که سیځ له مال له وه نه بوو ته نها
خوش کیځم نه بیت که ته ویش نوستبوو ، و منیش
وانه م ده خویندو مور اجه عه م ده کرد ، وله ناکاو
جه ره سی موبایله که م لی دا ، و من هه لم گرد
به مه به ستی گفتو گو نا به لکو ته نها بو ناسینی
که سی قسه که ر ، گوتم ره نکه برا که م بیت و ره نکه
باو کم بیت .. کاتیځ ده نگی مروقیځی گورگ
ئاسایه ، و هه ست و سوزی بردم به قسه و نه رمی
دهر برینی و سیحری لیکردم ، و وای دهر بری نیه تی
پاکه و خاوه ن ره و شته ، و سه ره تا قسه کانى له باره ی

په یوه ندي ناسه رعی نیوان کوران وکچان

ره وشت جوانی پاک داوینیه وه بوو ، و
خوښه ویستیه کی دوور له کهسانی منډال وتازه
پیگه یشتوو، داوای لی ده کردم زه واجی له گه ل
بکه م ، وبویه تیلی بو کردووم به لکو خوښه ویستی
خویم بوده ربریت ، هه موو وته کانی وه ک سیحر
بوون ونه مزانی چوون وه لامی بده مه وه ودواتر
ته له فونه که م داخست..

پاشان بو جاری دووهم ته له فونی بو کردم ، بوی
دهر که وت که من ئاماده م بو قسه کردن ، منیش ورده
ورده له گه لی هاوړا بووم تاوه کو په یوه ندیه که مان
هیچ سنووریکي نه ما له ته له فونه وه.

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

وه من جاريکیان گویم له قسه کانی ده گرد
ته وهی که تو مارم کرد بوو تاوه کو گشت به دلم ،
وره حمی خوا کردی برایه کم گوئی لی بوو
زلله یه کی لیدام وئاموژگاری کردم و هره شهی لی
کردم، تاوه کو به خوّم هاتمه وه و ته و به م کرد! .

* * * * *

په یوهندی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

سییه م : لاوازی ئیمان : زور جار په یوهندی

ناشه رعی به هوئی لاوازی ئیمانه ویه ، به تاییه ت
گه ر په یوهندی که سهره تا له لایه ن کچه وه ده ست
پئی بکات .

بیگومان هم بیعه قلبه له که سانی ئیمان به هیژ
چاوه پروانکراو نی یه ، خوی په روه ردگار پیاوانی
موسولمانی به پاک داوین وه سف کردووه ،
هه روه ک فهرموویه تی : ((قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ (۱)
الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ (۲) وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ
مُعْرِضُونَ (۳) وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ (۴) وَالَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ (۵))) المؤمنون: ۱-۵

په یوه ندى ناشه رعى نیوان کوران وکچان

واته: به دنیایی باوه‌رداران سهر فرازو
به خته و هرو سهر که وتوو بوونه له دنیاو قیامه تدا،
ئهو باوه‌ردارانه‌ی که هم سیفه تانه یان تیایی:
ئهو که سانه‌ی که له نویژه کانیاندا هیمن و
ئارامن وه دلیان لای نویژه کانیانه و خشوعیان هه یه.
وه ئه و که سانه‌ی که پشت له هه موو شتیکی
پووچه‌ل و بی بنه ماو شیرک و تاوان ئه که ن.
وه ئه و که سانه‌ی که زه کاتی ماله کانیان
ئه ده ن.

وه ئه و که سانه‌ی که دامینی خویان
ئه پاریزن له حه رام.

په یوه نډی ناشه رعۍ نیوان کوران وکچان

وه له وه سفی ئافره تانی موسلماندا ده فهرمویت
: (وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ) (الأحزاب: ۳۵)،

واته: وه ئه و پیاوانه ی که داوینی خوین له
هه رام ته پاریزن، وه ئه و ئافره تانه یشی که داوینی
خوین له هه رام ته پاریزن .

وه گومانی تیدا نی یه په یوه نډی ناشه رعۍ
نیوان کچان وکوران هوکاریکه بو له که دار کردنی
ناموس ، وکه سی ئیمان لاواز نه بیټ که س په نای
بو نابات .

* * * * *

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كورپان وكچان

چوارەم : لە ھۆكارەكانى پەيوەندى
نەشەرى ھاوئەلى خراپە:

ئەم ھۆكارە يەككە لەبەر بىلاوترىن
وكارىگەرتىن ھۆكارەكان، بۆيە پىويستە ئافرىتى
موسولمان بەئەگە بىت و بزانىت ھاوئەلى كى دەكات
ولەگەل كى و چ جۆرە كەسىك ھەلسوكەوت
دەكات!!

خوشكى موسولمان : شاراوە نىيە لات
كەھاوړى خراپ كارىگەرى نەرىنى بەسەرتەو
دەبىت و بەرەو ھەلدېرت دەبات ، پىغەمبەر صلى
الله عليه وسلم فەرموويەتى: "إنما مثل الجليس

په یوه ندى ناشه رعى نیوان کوران وکچان

الصالح وجليس السوء، كحامل المسك ونافخ الكير،
فحامل المسك إما أن يحذيك، وإما أن تبتاع منه، وإما
أن تجد منه ريحاً طيبة، ونافخ الكير، إما أن يحرق
ثيابك، وإما أن تجد منه ريحاً منتنة " متفق عليه.

واته: نموونه ی هاوه لی چاک و هاوه لی خراب:
وه کو هه لگری بونی میسک (واته بون فروش) و
فوکار به کوورهدا (واته ئاسنگهر) وایه، جا
هه لگری بونی میسک یان لهو بونه ت پی
دبه خشیت یان لیی ده کریت یان بونی خوشی لی
دبینیت و هه لیده مژیت، به لام فوکار به کوورهدا
یان جله کانت ده سوتینیت یان بونی پیسی لی
دبینیت و هه لیده مژیت.

په یوه ندى ناشه رعى نیوان كوران وكچان

پینجه م: خراپی په روه رده و ئاراسته كړدن:

له كاتى نه بوونى په روه رده په كى چاك
وجوان بو كچى موسولمان ره وشتى ناشيرين
وعاده تى خراپ زياد ده بى ت لای كچان به تاييه ت
له مه رحه له ی موراهيقي دا ، بویه زور زهرووره
دايكان وباوكان چاوديرى كچه كانيان بكن
به گشتى وبه تاييه ت له و كاته ی تازه پیده گن ،
وچاوديريه كى ورديان بكن نه بادا هاوه لی كه سانى
خراپ بكن ودونيا و دواروژيان له ده ست بچیت .

په یوه ندى ناشه رى نیوان کوران وکچان

په یوه ندى ناشه رعى نیوان کوران وکچان

شه شه م: بهر لا کردنى چاو ونه پاراستنى:

خوای په روه ردگار باسى پاراستنى داوینى
له گه ل پاراستنى چاودا هیناوه ، وفه رموویه تی :
(وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ یَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَیَحْفَظْنَ
فُرُوجَهُنَّ) (النور: ۳۱).

واته: وه ئه ی محمد - صلى الله عليه وسلم -
به ئافره تانى باوه رداریش بلئ: با چاوى خویمان
بپوشن له تیروانینى پیاوانى نامه حرم ، وه با
دامینى خویمان بیاریزن له زینا، وه له وه ی که کهس
نه بینیت.

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كوران وكچان

بۆيە پاراستنى چاۋ زۆر گرنگە ، و
پېچەوانەكەي گەرەترىن ھۆكارە بۆ ئەۋەي
ئافرەت توشى فېتنە وئارەزوۋىت .

ھەر بۆيە پېغەمبەرى خوا صلى الله عليه
وسلم رېگىرى كىرەۋە ئەۋەي مەۋقى مەسۇلمان
تەماشى ھەرام بىكەت ئەۋەش لەپىناۋ پاراستنى
داۋىن و كەرامەت ۋە مەۋىيەتى : " لا تتبع النظرة
النظرة، فإنما لك الأولى وليست لك الأخرى " رواه أبو
داود وهو حسن،

ۋاتە: بەدۋاى يەكدا تەماشى ھەرامكراۋ
مەكە ، يەكەمىيان بۆ تۆيە دۈۋەمىيانت بۆ نى يە .

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

وهه روه ها فهرموو یه تی: "غضوا من أبصارکم
واحفظوا فروجکم" ارواه أحمد وهو حدیث حسن،.

واته: چاوتان بیاریزن وداوینتان بیاریزن .

خوشکی موسولمان پاراستنی چاو ته نها
پاراستنی چاو ناگریته وه له پیاوان له ریگا و بان
وبازاره کاندنا نا به لکو له ته له فیزیون و
توره کوومه لایه تیه کان و هه موو جیگه کانی تریش
ده گریته وه.

* * * * *

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

ھەوتەم: سفورى و دەرچوون بۇ بازار
وشوئىنە گىشتىھەكان بەبى پىۋىستى:

لەبەر ئەوھى سفورى بەلگەيە لەسەر لارى
بوونى كەسەكە وھۆكارىكىشە بۇ ئەوھى پىاوان
ئەوانەى نەفس نزمىن تەماحيان تىبەكەن وھەول
بدەن قسەيان لەگەل بىكەن جا بەھەر رىگايە بىت .
بۆيە خوشكى موسولمان دەست بگرە
بەھىجابەكەتەوھ وناموست بپارىزە و مەبە نىچىر
بۇ كەسانى ھەلپەرىست و بەدەفەر و ئارەزووباز .

وھەروھەھا خۆت بەدوور بگرە لەچوون بۇ
بازار وئەو جىگايانەى كەشوئىنى فىتنەن ، ھەر

په یوه ندى ناشه رعى نیوان كوران وكچان

له بهر نه مه يه ئيسلام فەرمانى به ئافره تى موسولمان
كردووه له ماله كهيدا ئوقره بگریت ودهر نه چیت
مه گهر بو زور كارى پيوست نه بیت ، خواى
پهروه ردگار فەرموويه تى: ((وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا
تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى) الأَحْزَاب: ۳۳.

واته: وه له ماله كانى خوتاندا جيگيرو
نيشته جي بن و بو جگه له پيوستى مه چنه
دهره وه، ته نانهت بو نويز كردنى جومعه و جه ماعهت
و ته راويح باشر وايه و خيرى زياتره ئافرهت له
مالى خوى نويز بكات و دهر نه چیت ، وه وه كو
ئافره تانى سه رده مى نه زانى و نه فامى پيشو

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كورپان وكچان

جوانى خۆتان بۆ پياوانى نامەحرەم دەرمەخەن،
(كەواتە سفورى و خۆدانەپۆشىن و دەرختى
جوانى پېشكەوتن نىە بەلکو پېشەى ئافرەتانى
سەردەمى نەزانى و نەفامى بووہ لە پېش
ئىسلامدا).

* * * * *

هەشتەم : دەست بەتالى:

بى ئىشى بەتەنھا ھۆكار نىيە بۇ دروست
بوونى پەيوەندى نەشەرى ، نا بەلكو كاتى دەست
بەتالى زياتر دەبىتە ھۆكار كاتى كەسە كە بى ئاگا
بىت لەزىكر ويادى خودا و عىبادەت كردن بوى ،
ھەركات ئافرەتى موسولمان بى ئىش بوو وبى
ئاگاش بوو لەخودا ئەوا دەبىتە نىچىرىكى گونجاو
بۇ كەسانى ئارەزوو باز و گورگ ئاساكان ، خواى
پەروەردگار لەم بارەيەو ھەرموويەتى : ((وَلَا تُطِعْ
مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا))
الكهف: ۲۸.

پەيوەندى نەشەرى نىۋان كوران وكچان

واتە: ۋە گوپرايەلى ئەۋ كەسانە مەكە كە
دلىانمان بىئاگا كىدوۋە لە زىكرى خۇمان ۋە شوين
هەۋاۋ ئارەزوۋى خۇيان كەۋتوونە ، ۋە كارى
ئەۋانېش كەمتەرخەمى ۋە فەۋتاندن ۋە نەزانى تىايە
لەپراستى دا دەست بەتالى ۋەبى ئىشى
نەعمەتلىكى كەۋرەيە كەر ئافرەتى موسولمان
بزانىت چۆن بەكارى بىنىت ، ۋە دەبىتە ھۆكارى
سەر بەرزى ۋە سەرفرازى دۇنيا ۋە دۋارۋۇژ ،
پىغەمبەرى خوا صلى الله عليه وسلم فەرموۋىيەتى:
دوۋ نەعمەت ھەن زۆر كەس لىي بى ئاگان
ئەۋانېش: لەشساغى ۋە دەست بەتالى يە. البخاري.

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

نۆيەم: دواخستنى زەواج :

ئەمەيان زۆر جار باوكان ھۆكارن تىايدا و
ئەو ە باوكانن كچەكانيان وا لىدەكەن لەگەل
كوراندە بکەوتە گفتوگوى ناشەرى ، چونکە
کاتى باوک لەبەر چەند ھۆکارىک پوچ کچەکەى
زوو نادا بەشوو حەتمەن ئەویش پەنا دەباتە بەر
پەيوەندى ناشەرى گەر خواى گەورە رەحمى پى
نەکات.

کچىک دەلىت: بەراستى من لەبارىکى زۆر

خراپدام و باوکم سەرى بريم بەبى چەقۆ ، سەرى
بريم ئەو رۆژەى کە لەبەر موچەو ئەو چەند

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

دیناره ی من دهستی ده که وت ریگری لی کردم شوو
بکه م !

نم کچه شهیتان دهستی گرت و بردی به ره و
کاری نه شیاو و دهستی کرد به قسه کردن له گهل
کوران و پیاواندا نهمه ش به هو ی نه وه ی باوکی
ریگر بوو له شو و کړدنې .

بویه پیو یسته باوکان ته قوای خویان هه بیت
به رانه ر کچه کانیا ، و دووریان بخه نه وه
له هو کاره کانی فیتنه به تاییه ت له م سه رده مه دا
که سه رده می فیتنه یه و بازاری که سانی خراب
وهیچ و پوچ که رمه ، و که ر که سیکی گونجاو

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

وخواه ن دین وره وشت هاته داوای کچه کانتان لیی
مه وهستن وبا هیچ بیانویه ک هاوشیویه خویندن و
.. نه بیته ریگر ، پیغه مبه ر صلی الله علیه وسلم
فهرموویه تی: (إذا جاءکم من ترضون دینه و خلقه
فزوجوه). واته: ته گهر پیاوی دیندارو بهر وشت
هاته خواز بینی کچه که تان ته وه بیده نی.

وه عبداللهی کوری عومهر خوا لییان رازی
بیت گیراویه تیه وه وده لیّت: پیغه مبه ری خوا صلی
الله علیه وسلم فهرمووی: " ألا کلکم راع وکلکم
مسئول عن رعیتہ ، فالأمر الذي على الناس راع، وهو
مسئول عن رعیتہ ، والرجل راع على أهل بيته وهو مسئول
عنهم "

په یوهندی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

واته: بزنان که هه مووتان شوانن وهه مووتان
به رپرسن له ژیردهسته که ی ، ئه و کار به دهسته ی
که له سهر خه لکه به رپرسه له ژیردهسته کانی ،
وه پیاو شوانه و به رپرسه له مال و خیزانه که ی.

وهه روه ها فه رموویه تی :

"لا یسترعی الله تبارک وتعالی عبداً رعیة قلت أو
کثرت إلا سأله الله تبارک وتعالی عنها يوم القيامة، أقام
فیم أمر الله تبارک وتعالی أم أضاعه، حتی یسأله عن أهل
بیته خاصة" ! رواه أحمد.

واته: خودا هیچ که سیک ناکات به به رپرس
جا که م بیّت یا خود زور ئیلا له رۆژی دواپی دا

په یوه نښه رعی نیوان کورن وکچان

پرسیاری له باره وه لی ده کات ، فرمانی خودای
له باره یه ناوه به جی هی ناوه یا خود که م ته رخه م بووه
، تاوه کو به تاییه ت له باره ی مال و مندالیه وه
پرسیاری لی ده کات .

* * * * *

په یوهندی ناشه‌رعی نیوان کوران وکچان

شوینه‌واره خراپه‌کانی په یوهندی ناشه‌رعی
له‌سهر تاک وکوومه‌لگا

یه‌که‌م : بلا‌وبوونه‌وهی فاحیشه:

بیانووی په یوهندی ناشه‌رعی هه‌رچیه‌ک
بیت ، نه‌نجامه‌که‌ی داوین پیسی و خراپه‌یه ،
چونکه په یوهندی کردن سه‌رده کی‌شیت بو خه‌لوه‌ت
، وهه‌رکات ئافره‌ت وپیاو‌یک له‌جی‌گه‌یه‌کدا
به‌ته‌نها کو‌بوونه‌وه ئیلا شه‌یتان سی‌یه‌میانه ،
پیغه‌مبه‌ر صلی الله علیه وسلم فهرموویه‌تی: "ایاکم
والدخول علی النساء" فقال رجل من الأنصار: یا رسول
الله! أفرأیت الحموی؟ قال: "الحموی: الموت " !رواه
البخاري،.

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

واته : (ټاگادارتان ټه که مه وه له وهی له
ټافره تان به وهی به ته نه بچنه ژووره وه ، جا پیاوړیک
له ټه نثار گوتی ټه ټه گهر خزمی میړدی
ټافره ته که بی وه ک برای میړد؟ پیغه مبه ری خوا
صلی الله علیه وعلی اله وسلم فهرمووی : خزمی
میړد مردنه .

* * * * *

په یوه نښه رعی نیوان کوران وکچان

دووهم : تیکدانی خیزان:

زوربه ی حاله ته کانی ته لاق به هو ی موبایل
وتوره کومه لایه تیه کانه وهیه ، و هندی که س
له مال نه بوونی میړد ئیستغلال ده که ن ، بویه
پیویسته پیاوان زور له مال دانه بریت وهه رکات
سه فهران کرد زوریان پی نه چیت وچاودیږی مال
ومندالیان بکه ن.

* * * * *

چاره سهر چیه؟

له و چند خالانه ی پیشوودا زیانه کانی
په یوهندی ناشه رعی نیوان ئافره تان وپیاوانی
نامه حرم پروون بووه وه ، هه موو ئه مانه وا ده که ن
ئافره تی عاقل ریکاری خو پاراستن له و دهرده
بگریته بهر و به دوا ی چاره سهر و دهرماندا بگریته
که ر خوشبه ختی دنیا و دواړوژی بوی.

سه باره ت به چاره سهر و دوور که وتنه وه له
په یوهندی ناشه رعی و تاوان و خراپه به گشتی ئه م
چند خاله ده خهینه پروو که به گرنګترینیان ده ست
پی ده که ین .

په پوهندی ناشهرعی نیوان کوران وکچان

یه کهم: ته قوای خودا وههست کردن

به چاودیږی خودا ؛ چونکه ته قوای خودا کلیلی

هه موو خیریکه وپاریزه ره له هه موو شهریک ،

خوای په روه ردگار فهرموویه تی: ((وَاتَّقُوا اللَّهَ

وَيَعْلَمُكُمُ اللَّهُ)) البقرة: ۲۸۲،

واته: وه ته قوای خوای گه وره بکه ن ئه وهی

که پیوستان بی خوای گه وره فیرتان ئه کات .

جا هر که سیک خوی له حه رامکراوه کان

وهوکاره کانی به دوور بگریت وفهرزه کان جی

به جی بکات ئه وا خودا له هه موو شهر و خراپه یه ک

ده پاریزیت ، وته قوای خودا وا له مروف ده کات

په یوه ندي ناشه رعی نیوان کوران وکچان

حه یا وشه رمی زیاد بیټ ، بیگومان ئه مهش
دهره نجامی باشی ده بیټ ، پیغه مبه ری خوا صلی
الله علیه وسلم : "الحیاء خیر کله " رواه مسلم،

واته: شهرم وحه یا هه مووی خیره .

وشهرم وحه یا ئه ساس وبنه مای داوین پاکی

یه .

په یوه ندى ناشه رعى نيوان كوران وكچان

دووه م: خو پاراست و خو دوور گرتن له توان :

ئو و ه ش به زه واج كړدن يا خود به ر و ژوو بوون
ده بيت ، خواى په روه ردگار له م باره يه وه
فه رموو يه تى: {ولست عفف الذفن لا ففءون نكاها حتى
فغفهم الله من فضله } [النور: ۳۳].

واته: ئو كه سانه فشى كه تواناى
هاوسه رگفران فنه با دامفنى خو فان فپارفزن و
داوفن فاك بن (به ر و ژوو بن) تا خواى كه و ره
رفزفان ئه دات و ده و له مه ندىان ئه كات به فه زل و
ره حمه تى خو ف و به هو فه وه بفران هاوسه رگفرى
بكه ن.

په یوه ندى ناشه رى نىوان كوران وكچان

وه پيغه مبه رى خوا ﷺ فهرموويه تى: (يا
معشر الشباب، من استطاع منكم الباءة فليتزوج، فإنه
أغض للبصر، وأحصن للفرج، ومن لم يستطع فعليه
بالصوم، فإنه له وجاء).

واته: ئه ي چينى گه نجان ههر كهس له ئيوه
تواناي ژن هيئانې هه يه ئه وا با ژن بينيت، چونكه
ژن هيئان چاو ده گريته وه له نه زهر كردن و
قه لايه كيشه بو عه ورهت و ده پاريزيت، وه ههر
كهس تواناي ژن هيئانې نى يه ئه وا با رپوژو
بگريت چونكه رپوژو ده بيته پاريزهر بوى.

په یوهندی ناشه رعی نیوان کوران وکچان

جا هه ركات خوشكى موسولمان پياويكى
خاوهن دين ورپه وشت وگونجاو هاته داوات لىي
مه وهسته وزه وياج بكه هه رچه ند هه ژاريش بوو ،
چونكه خودا دهوله مه ندى ده كات وهاريكاري
ده كات ، پيغه مبه ر صلى الله عليه وسلم
فه رموويه تي " حق على الله عون من نكح التماس
العفاف عما حرم الله .

واته: خودا پيويستي كردووه له سه ر خوي
هاريكاري كه سيك بكات كه زه وياج بكات
به نيه تي خو پاراستن له و شتانه ي خودا حه رامي
كردووه .

په یوه ندى ناشه رعى نیوان كوران وكچان

وهه روه ها فه رموويه تى " ثلاثة حق على الله
تعالى عونهم : المجاهد في سبيل الله والمكاتب الذي
يريد الأداء ، والنكاح الذي يريد العفاف ."

واته : سى كه س هه ن خوى گه وره به حه قى
داناوه له سه ر خوى كه يارمه تيان بدات ، كه سيك
له پيناوى خوى گه وره دا جهاد بكات و كويله يه ك
دهيه وي ت خوى بكري ته وه و خوى ئازاد بكات و نه و
كه سه ي دهيه وي ت ژن بهي ني ت و مه به ستي داوين
پاكيه .

* * * * *

په یوه ندي ناسهري نيوان كوران وكچان

سييه م: هاوه لي كړدني ئافره تاني پاك

وچاك: چونكه هاوه لي چاك باشتري ياریده دهره

له سهر خير وچاكه ههروه ك هاوه لي خراب
به پيچه وانه وهيه .

چوارهم: دوور بوون له هوکاره كاني

جولاندني ئاره زوو:

وهك بهرله كړدني چاو ونه زهري حه رام ،

وگويگرتن له گوراني ، وته ماشا كړدني فليم ،

وخويندنه وهي چيروزه وروژينه ره كان و مالپه ره بي

ره وشته كان..هتد .

په یوه ندى ناشه رعى نیوان کوران وکچان

پینجه م: سه رقال بوون به شته
به سووده کانه وه :

چونکه دهست به تالی و بیئاگای و دووری
له خودا مروّف به ره و هه لډیر ده بهن ، بویه زور
گرنگه مروّف خوی سه رقال کات به شتی به سوود
وزیکر ویادی خوداو قورئان خویندنه وه ، خوی
گه وره فهرموویه تی: ((ألا بذكر الله تطمئن القلوب))

[الرعد: ۲۸]

واته: وه بزنان که تهنه به زیکرو یادی
خوی گه وره دلّه کان هیمن و ئارام و ئاسووده
ئه بیّت.

پەيوەندى ناشەرى نىۋان كوران وكچان

وہ لہ بہر ئەوہى خواى پەرورەدگار پەيمانى
داوہ بہ پاراستنى ھەرکەسىک کہ سنورەکانى
بپاریزیت .

عبداللہ ى کورى ئىمامى عەباس رەزای
خوایان لى بى دەفەرموى رۆژیکیان لہ پشت
پیغەمبەرى خواوہ (ﷺ) بووم و فەرمووی :

((يَا غُلَامُ إِنِّي أَعَلَّمُكَ كَلِمَاتٍ : احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظَكَ ،
احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ ، وَإِذَا
اسْتَعْنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ ...)) صحيح سنن الترمذي رقم : (۲۵۱۶)

واتە : ئەى لاوى تازە پى گەشتوو من چەند
وشەيەكت فير دەكەم : تۆ سنورەکانى شەرى خوا

په یوه ندي ناشه رعي نيوان کوران وکچان

بپاريژه خواش تو ده پاريژيت ، تو سنوره کاني
شه رعي خوا بپاريژه خوا ده بينيت له پيشته وه
له گه لندا ده بيت ، نه گهر داوات کرد نه واته نه داوا
له خوا بکه ، وه نه گهر داواي يارمه تيت کرد نه واته
ته نه داواي يارمه تي له خوا بکه ...

بو يه خوشکي موسولمان له خوا بترسه و
شهرم له خواي گه وره بکه دنيا به ، خوداش
له هه موو شهر و خراپه يه ک به دوورت ده گريت .

وصلی الله علی نبينا محمد وآله وصحبه وسلم .

ستافى مالپه ري به هه شت و وه لامه کان

ba8.org walamakan.com

وه رگيراه له مالپه ري : صيد الفوائد